

LEHEN IS-SANTWARJU TA' HAŻ-ŻABBAR

MARZU 2019 – Härġa Nru: 168

Il-Kelma tal-Arcipriest...

IL-PELLEGRINAĞG ...

Wieħed mill-karatteristici tar-Randan huwa l-pellegrinagg. Meta nieħdu sehem fih inkunu qed infissru li ħajjitna hi mixja: nitilqu minn post biex naslu f'iehor. Il-pellegrinagg ifakkarna wkoll fil-mixja tagħna minn din l-art għal għand il-Mulej. Għalhekk, nagħmlu tajjeb li b'mod speċjali, fi żmien ir-Randan nieħdu sehem fil-pellegrinaggi parrokkjali jew djoċesani.

Ix-xahar li ghadda, grupp mill-parrocċċa, bhala parti minn vjaġġ fil-Portugal, ha sehem għal xi jiem f'pellegrinagg f'Fatima. Għalina l-Kattoliċi, dan il-post u oħrajn bħalu: Lourdes, Ruma, l-Art Imqaddsa u daż-żmien qed isir popolari wkoll Santiago de Compostela kif ukoll oħrajn, joffrulna esperjenza qawwija ta' fidi.

Il-fatt li inti tinqata' mill-ħajja normali ta' kuljum, thalli kollox warajk biex tmur f'xi post għażiż mingħajr ma tkun taf eż-żarru x'sib... Dan kollu jghinek biex iġgarrab esperjenza li qatt ma kellek qabel;

Il-fatt li inti tiltaqa' ma' mijiet u anke eluf ta' Kattoliċi bhalek, ġejjin minn diversi nhawi tad-dinja u jitkellmu b'ilsna differenti u flimkien magħhom, timxi, titlob, tkanta... Dan kollu jgħinek tapprezzza l-universalità u s-sbuhija tal-Knisja;

Il-fatt li inti ssib ruħek f'ambjent trankwill meta forsi s-soltu tkun agħitat u għaddej minn ħaġa ghall-ohra... Dan kollu jghinek biex tieqaf tirrifletti fuq id-direzzjoni li qed tiehu hajtek.

Kemm hu importanti għalhekk, li aħna xi drabi f'ħajjitna nagħmlu esperjenzi bħal dawn. Żgur li jkunu ta' għajjnuna għalina biex nikbru kemm umanament kif ukoll spirtwalment.

Żmien qawwi

Ir-Randan joffrila diversi pratti li nafuhom ilkoll: irmied, sawm, eżercizzi, via sagra, purċissjonijiet, wirjiet... Ejew ma nħalluhomx ikunu biss tradizzjonijiet u b'hekk isiru għan fihom infušom.

Ejjew ninqdew bihom biex aħna nirriflett fuq l-operat ta' ħajjitna, halli dak li hu tajjeb insaħħuh u dak li qed ifixkilna nibdew il-process biex ninħelsu minnu.

Prattika sabiha f'dan iż-żmien huma d-diversi iertiri – kemm ta' ġurnata kif ukoll ta' xi jiem – li jiġu organizzati. Nippruvaw, jekk forsi qatt m'attendejna għal xi wieħed, nagħmlu hekk din is-sena. Żgur li esperjenza bħal din toħloq fina għatx għal aktar mumenti bħal dawn f'ħajnejta – l-istess kif jagħmel fina pellegrinaġġ li nkunu hadni bis-serjetà!

Jiena nawgura lil kulhadd li dan ir-Randan

ikun tassew “mument ta' grazzja” billi nifħlu widnejna sew ħalli nisimghu l-Kelma t'Alla f'dan iż-żmien partikulari tas-sena. Hija Kelma li tista' trattab l-individwalizmu tagħna u tghinna ninfethu għal Alla u ghall-bżonnijiet ta' hutna.

Ir-Randan it-tajjeb!

Dun Evan

IR-RANDAN FIS-SANTWARJU ... FIL-QOSOR!

Pellegrinaġġi:

Erbgħa ta' Rmied: 6 ta' Marzu, fis-6.15pm mill-kappella tal-Lunzjata.

Il-Gimha qabel Hadd in-Nies:

8 ta' Marzu, fid-9.00pm minn Wied il-Għajnejha

Hadd in-Nies: 10 ta' Marzu fl-4.15pm

Bil-vara tad-Duluri: 12 ta' April fis-6.30pm

Bil-vara tal-Krucifissjoni: 16 ta' April fis-6.30pm

Kuljum:

Hsieb fuq l-Evangelju tal-ġurnata qabel kull quddiesa.

Nhar ta' Ġimħa:

Tifhir ta' Sbiħ il-Jum (lawdi) fit-8.00am

Qima lil Gesù Kurċifiss: wara l-quddies tat-8.30am u 6.30pm

Katekeži:

Hames laqgħat dwar ir-rakkont tal-Passjoni u l-Mewt tal-Mulej skont San ġwann. Kull nhar ta' Hamis u jibdew 7 ta' Marzu fis-7.00pm

Qrar:

Kull nhar ta' Ġimħa mit-8.00am u mis-6.00pm 'il-quddiem

Velja:

Velja penitenzjali-marjana: 9 ta' Marzu fid-9.00-10pm u qrar għar-rebh tal-Indulgenza Plenarja

Eżerċizzi:

Santwarju: għal Kulħadd

- 11–15 ta' Marzu fid-9.00am mill-Kapp. John Muscat
- 8–12 ta' April waqt il-quddiesa tas-6.30pm minn P. Joe Zahra OP

Sant'Andrija: “Għal kull min irid jidhol f'intimità ma' Ġesu”

- 11-15 ta' Marzu fis-7.00pm minn P. Chris Farrugia OFM

Dumnikani: għal Kulħadd

- 25-29 ta' Marzu fil-quddiesa tas-6.30pm mill-Kapp. P. Raymond Calleja OC

Santa Marija: għal Kulħadd:

- 1-5 ta' April fis-6.00pm minn Fr Stephen Attard

ENVELOPE

Kif nagħmlu kull sena fil-bidu tagħha, ma' din il-ħarġa qed jitqassam envelope għall-offerti tagħkom bħala ghajnuna għall-parroċċa. Kif tistgħu taraw mill-avviżi, ikollna diversi xogħlijiet għaddejjin, specjalment ta' manutensjoni u restawr. **Tinsewx: aħna niddependu mill-ġħajnuna tagħkom!** Nirringrazzjakom hafna ta' dak li se toffru. *L-Arcipriet.*

SFIDA QUDDIEMNA!

Li ġejjin huma żewġ kelmiet li ma nsibuhomx fil-vokabolarju tagħna ta' kuljum:

INDIEMA = dispjaċir mill-imghoddi tiegħi u riżoluzzjoni li ma nerġax naqa' fl-attitudnijiet jew l-għażliet żbaljati li wettaqt s'issa.

RIKONČILJAZZJONI = it-thabbib tiegħi mill-ġdid ma' Alla u ma' ħuti li nkun inqast.

Dawn iż-żewġ temi niltqagħu magħhom mill-ewwel ġranet tar-Randan, mill-Erbgħa ta' Rmied. F'dan il-jum, l-att penitenzjali ma jsirx fil-quddiesa. Wara s-smiġħ tal-Kelma t'Alla u l-omelija, il-fidili jersqu b'mod niedem u b'fiduċja qawwija fil-ħniena t'Alla biex iqiegħdu l-irmied fuq rashom.

Minn fejn ġie r-rit?

Dan ir-rit sempliċi hu ġej minn żmien meta fil-Knisja kien hemm dik li tissejjah *il-penitenza pubblica*. Dawk li kienu jwettqu xi dnub gravi bhall-qtil, adulterju, apostasija, dagħha li jagħti skandlu u oħra, kienu jersqu fil-katidral mimli nies u l-Isqof kien jilqaghħom b'rit solenni tat-tqegħid tal-irmied kif ukoll billi jtihom l-ilbies tal-ixkejjer – *in cinere et cilicio*. Matul l-40 jum tar-Randan, permezz tat-talb, l-eżortazzjonijiet (it-tagħlim li jirċevu) u l-penitenza, huma kienu jumiljaw ruħhom sakemm nhar Hamis ix-Xirk, kienu jingħataw l-assoluzzjoni b'mod solenni minn fuq pulptu u b'hekk, jiġu rikonċiljati mal-Knisja.

F'noti miktubin fis-6 ta' Frar 1674, mill-Penitenzier tal-Katidral ta' Rouen fi Franza, f'eżortazzjoni li hu għamel lil 40 penitent pubbliku, insibu miktub hekk: “Fiż-żmien tal-penitenza tiegħek inti għandek tilbes l-ilbies tal-ixkora, ma tiekolx laħam, issu-

bil-ħobż u l-ilma, ma żżommx xaghrek f'posta, ma tgawdix il-kumpanija ta' martek, dejjem jekk hi taqbel ma' dan... Inti li għamilt użu minn hwejjeg li ma kienux permessi, issa jehtieg tiċċaħħad minn dak li hu permess għalik...”

Rit għal kulhadd

Meta din it-tip ta' penitenza ntemmet, bdew jieħdu sehem f'dan ir-rit anke dawk li ma kienux se jagħmlu l-penitenza pubblika. Il-Papa Urbanu II, fl-1091, ħajjar lill-insara kollha biex jagħmlu dan l-att ta' penitenza fil-bidu tar-Randan.

Fl-antik, ras ir-Randan kien magħruf bħala *in capite ieiunii* – “fil-bidu tas-sawm”. Ir-Randan kien jibda mill-ewwel Hadd (kif għadna nsibuh fir-Rit Ambrosjan ta' Milan). Wara, żidied erba' ġranet oħra biex ikollna 40 jum shah ta' sawm (esklużi l-ħdud). Hu għalhekk li r-Randan jibda mill-Erbgħa. Għalkemm dawn il-ġranet dejjem baqgħu meqjusa bhala barra mir-Randan u huma msejjha post *cineres* – “wara rmied”, illum inqisuhom bhala parti mir-Randan.

Bidu ta' avventura

Jekk nagħtu harsa lejn l-attivitajiet marbutin mar-Randan f'paġna 3, nintebhu x'minjiera ta' ġid jista' joħrog minnhom jekk neħduhom bis-serjeta'. Kull Randan huwa stedina għal-sfida bil-mezzi li joffrilna tat-talb, l-għoti tal-karita' u l-penitenza. Nippruvaw nilqgħuha!

NILTAQGHU NHAR ... MARZU 2019

Ćimġha 1: *L-Ewwel Ćimġha tax-xahar.* Wara l-quddiesa tas-6.00pm. Ħin ta' adorazzjoni u baska sagrementali. Fil-knisja parrokkjali tal-Fgura ssir quddiesa fis-6.30pm mill-Arcipriet bħala gheluq taż-żmien li **l-kwadru pellegrin** tal-Madonna tal-Grazza kien fil-parrocċċa. Wara, jibqa' sejjjer fil-parrocċċa ta' Wied il-Għajn.

Sibt 2: Fl-10.00am Ċelebrazzjoni tal-Kelma t'Alla bil-Magħmudijiet.

Hadd 3: It-Tmien Hadd tas-sena

Erbgħa 6: L-Erbgħa ta' Rmied u Bidu tar-Randan Imqaddes. *Jum ta' sawm u astinenza.* Fil-quddiesa kollu jsir it-tqeħġid tal-irmied. Fis-6.15pm ningabru fil-kappella tal-Lunzjata fejn jitkanta s-Salm penitenzjali nru 50 u wara pellegrinagg bil-Kurċifiss li matul ir-Randan ikun espost fuq l-altar maġġur tas-santwarju. Wara, konċelebrazzjoni (live-streamed).

Hamis 7: Fis-7.00pm, fis-santwarju, **I-ewwel katekeži** dwar ir-rakkont tal-passjoni skont San Ģwann.

Ćimġha 8: Fit-8.00pm quddiesa fil-knisja parrokkjali ta' Wied il-Għajn u wara pellegrinagg bil-kwadru pellegrin sas-santwarju fejn issir ċelebrazzjoni qasira. Kulhadd ikun mitlub jagħti offerta ghall-fondi tal-karità tal-parrocċċi rispettivi.

Sibt 9: Fis-6.15pm quddiesa u **l-ghoti tal-mandat** lir-reffiegħa li se jieħdu sehem fil-pellegrinagg ta' Hadd in-Nies. Mistiedna l-familji tagħhom. Mid-9.00pm sal-10.00pm **VELJA** penitenzjali-marjana u qrar għar-rebħ tal-Indulgenza Plenarja (live-streamed).

Hadd 10: L-Ewwel Hadd tar-Randan u Hadd in-Nies. Fl-4.15pm jibda **l-pellegrinagg** bil-vara tal-Madonna tal-Grazza bis-sehem tal-Arcisqof. Fis-6.00pm Konċelebrazzjoni fis-santwarju (live-streamed).

Tnejn 11: Fid-9.00am jibda l-kors ta' **Ezerċizzi** għal kulhadd mill-Kapp. John Muscat.

Hamis 14: Tibda **Fiera tal-Ktieb** fis-sala Raghaj it-Tajjeb li tibqa' sejra sad-19 ta' Marzu. Fis-7.00pm **it-tieni katekeži** dwar ir-rakkont tal-passjoni skont San Ģwann.

Ćimġha 15: Fis-7.30pm, fil-Mużew tas-Santwarju se ssir **serata ta' tifkira** ta' Karmenu Bonavia – riċerkatur, kittieb u benefattur tas-santwarju. Jiġi mniedi ktieb ġdid bil-kitbiet tiegħu.

Sibt 16: Attività fil-Museum subien: *Mis-Sejħa għat-Tweġiba.* Mis-6.00pm 'il quddiem ikun hemm wirjet mit-tfal, sketches u diskussjoni.

Hadd 17: It-Tieni Hadd tar-Randan

Hamis 21: Fis-7.00pm **it-tielet katekezi** dwar ir-rakkont tal-passjoni skont San Ģwann.

Sibt 23: Fit-8.00pm quddiesa fil-kappella tal-Lunzjata ghall-immigranti Kattoliċi.

Hadd 24: It-Tielet Hadd tar-Randan. Fl-10.00am jibda t-tieni **seminar** ghall-ġenituri li wliedhom se jagħmlu l-preċett dis-sena. Fis-5.30pm Konċelebrazzjoni ta' radd-il ħajr immexxija minn **Mons. Gużeppi Farrugia** f'gheluq il-50 sena mill-ordinazzjoni saċċerdotali tiegħu. Ilkoll imheġġin nissieħbu miegħu.

Hamis 28: Fis-7.00pm **ir-raba'** **katekeži** dwar ir-rakkont tal-passjoni skont San Ģwann.

Hadd 31: Ir-Raba' Hadd tar-Randan. *Jum il-Helsien* – festa nazzjonali u pubblika.

INGHAQDU MAL-MULEJ GHAL DEJJEM

Emanuela Caruana (87), Antonia Diacono (85), Grazio Fenech (76), Luigia Tabone (68), Michael Axiak (74), Josephine Gauci (95), Christopher Portelli (45), Dorothy Zarb (82), Joseph Zahra (73), Francis Brignone (81), Mary Grace Callus (69), Agnes Mallia (91), Theresa Grech (89), Loridana Fiorentino (51), Joseph Psaila (73), Angela Magro (73), Carmelo Mizzi (84), Mary Farrugia (88), Maria Zerafa (83), Silvana Grixti (59), Doris Romani (53), Doris McManus (77), Emanuel Buhagiar (79), Marianna Grech (89), John Zammit (63), Margaret Curmi (66), Sergio Zammit (71),